'టిక్కు' సుల్తాన్

శేషు

పదిహేను సంవత్సరాల నుండి టీచర్‌గా పనిచేస్తున్నాను. 10వ తరగతి పేపర్లు దిద్దడానికి నాకెప్పుడూ అవకాశం దొరకలేదు. ఇదే మొదటిసారి. స్పాట్ సెంటర్‌కు వెళ్ళాను. రిపోర్టు చేశాను. 'మధ్యాహ్నం దాకా ఆగండి పేపర్లు ఇస్తామన్నారు.' అంతదాకా ఏం చెయ్యాలి. స్పాట్‌కు వచ్చిన టీచర్లతో నాకు పరిచయం వున్న వారు చాలా కొద్దిమందే! వాళ్ళ తోటి పలకరింపులు తప్ప పెద్దగా మాట్లాడే విషయాలు ఏవీ లేవు. కొద్దిసేపటికి పలకరింపులు అయిపోయాయి. ఏం చెయ్యాలో తోచడం లేదు. ఆ చెట్టు కింద కాసేపు, ఈ చెట్టు కింద కాసేపు గడుపుతున్నాను. ఇంతమందిలో వున్నా వంటరి వాడినవుతున్నాను. ఎందుకని? తెలియడం లేదు. రెండు నిముషాల్లోనే రెండు గంటలు గడిచిపోతే బాగుండుననిపించింది.

* * *

పేపర్లు దిద్దడానికి ఆర్డర్స్ రానివాళ్ళు 'స్పాట్' దగ్గరికి వచ్చి దరఖాస్తు చేసుకుంటున్నారు.

'ఏ సబ్జెక్ట్‌లో ఖాళీలున్నాయి?' ఒకతని ప్రశ్న.

'మీరు ఏ సబ్జెక్ట్ చెబుతారు' మంరొకతని ప్రశ్న.

'అన్నీ చెబ్తాను'.

'అన్నీ ఎట్లా చెబ్తారు సార్! మీ హెడ్ మాస్టర్ మీరు ఏ సబ్జెక్ట్ చెబ్తున్నారని సర్టిఫికెట్ ఇచ్చారు?'

'ఏ సబ్జెక్ట్ రాయలేదు. సబ్జెక్టు దగ్గర ఖాళీ వదిలి కింద సంతకం చేసి స్టాంప్ వేసి ఇచ్చారు. ఏ సబ్జెక్టు ఖాళీగా వుంటే అదే రాసుకోమన్నారు'

'అరే అలా ఎలా ఇచ్చారు?'

'నేను అలా రాసి ఇవ్వమన్నాను. తాటిచెట్ల కింద కూర్చోబెట్టి ఏం రాసివ్వమంటే అది రాసిస్తారు మా హెచ్.ఎమ్! ఉన్న ఆస్తి అంతా రాసివ్వమన్నా రాసిస్తారు'

'అలా రాసి ఇస్తే మాత్రం చెప్పని సబ్జెక్ట్ మీరు ఎలా దిద్దుతారు?'

'చెబ్తున్న వాళ్ళంతా తెగదిద్దుతున్నారు. నేను దిద్దలేకపోతానా? ఇంతకీ ఏ సబ్జెక్ట్ ఖాళీ వుంది?'

'ఏమో తెలియదు?'

'ఈ సంగతి మొదలే చెప్పక నా టైమంతా వృధా చేశావు కదయ్యా'

చకచక మరొకరి దగ్గరికి వెళ్ళాడతను.

విస్తుపోయాను నేను.

* * *

'నువ్వు స్పెషల్ అసిస్టెంట్‌వా?'

'కాదు! పేపర్లు దిద్దుతున్నాను.'

'నువ్వు పని చేసేది యుపిఎస్‌లో కదా! 10వ తరగతి వాళ్ళ పేపరు ఎట్లా దిద్దుతావు?

'ఏముంది అక్కడ దిద్దడానికి 'కీ' చూసుకుంటూ టిక్కులు పెట్టడమే కదా! అందులో నేను దిద్దేది ఇంగ్లీషు సెకండ్ పేపరు. అంతా గ్రామరే! 'కీ' చూస్తూ వుండాలె, చెయ్యి జాడిస్తూ వుండాలి?'

'7వ తరగతి వరకూ మాత్రమే చెప్పే నీకు 10వ తరగతి పేపరు దిద్దమని ఆర్డర్ ఎట్లా వచ్చింది'

'ఏదో పైరవీ చేసుకున్న. నాకే కాదు ఇంకా చాలా మందికి వచ్చింది. అయినా నీకెందుకయ్యా!' అంటూ వెళ్ళిపోయాడతను.

సంభ్రమాశ్చర్యాలతో నేను వెళ్ళిపోతున్న అతనిని కనిపించేంత వరకూ చూస్తూ నిలబడిపోయాను.

* * *

'సత్యనారాయణరెడ్డి అంటే ఎవరండీ ఇక్కడ' అడుగుతున్నారు ఒకరు మరొకరిని. మాట కొంచెం 'యాస'గా వుంది. ఇక్కడతను కాదు.

'ఎవరూ?'

'అదేనండి. పరీక్షా విభాగంలో సూపరింటెండెంట్‌గా పని చేస్తారు. నేనెప్పుడు వారిని చూడలేదు. చూపిస్తారాండి!'

'అదిగో. భుజం మీద టర్కీ టవల్ వేసుకుని గళ్ళ చొక్కా తొడుక్కొని అక్కడ టీస్టాల్ దగ్గర కాఫీ తాగుతున్నారు చూడండి. వారే సత్యనారాయణరెడ్డిగారు. వెళ్ళండి'

'మా జిల్లా వాళ్ళ నెంబర్లు తీసుకొని వచ్చానండి. వారిని కలిస్తే పనవుతుందని చెప్పారండి. పని అవుతుంది కదండీ!'

'పనులవుతాయిగానీ కలిసిన వాళ్ళందరినీ ఇలా అడగకండి. అతను నువ్వు ఇద్దరూ లోపలికెళతారు'

'అందరికీ ఎందుకు చెబ్తానండి. మీరు మంచి వాళ్ళలాగా కనిపించారు. కాబట్టి చెబ్తున్నానండి.'

'సరేలే! తొందరగా వెళ్ళు. ఆయన ఆఫీసులోకి వెళ్తే నీకు కలవడం కష్టం అవుతుంది.'

'వస్తానండి!' -చమటలు కక్కుకుంటూ టీస్టాల్ వైపు పైరవీకార్ వెళ్ళాడు. పైరవీకార్ వైపు, అతనికి మార్గదర్శకంగా నిలబడ్డ 'మంచివాడి' వైపు నా ఆలోచనలు. ఇటువంటి పైరవీకారులకు మార్గదర్శకంగా నిలబడటమే మంచితనమా? 'మంచితనాన్ని' నిర్వచించగలమా?

మంచితనం 'అనిర్వచనీయం' అవుతుందా! ఆలోచనలో పడ్డాను!

* * *

టైం అయ్యింది సిఇలు పేపర్లు ఇస్తున్నారు. అందరూ చెట్ల కింది నుండి హాల్‌లోకి. .. సిఇ మాకు పేపర్లు ఇచ్చారు. దిద్దడం మొదలు పెట్టాను.

'పై నుండి ఒకటి, మధ్య నుండి ఒకటి, చివరిదొకటి మీ కట్టలో నుండి తీసి దిద్ది నాకివ్వండి' సిఇ అడుగుతున్నారు నన్ను.

'మూడు పేపర్లు ఇప్పుడే ఇచ్చెయ్యమంటారా?' అడిగాను నేను.

ఇంత చిన్న విషయం తెలియదా అన్నట్లు విచిత్రంగా చూశారు సిఇ నా వైపు.... 'ఇప్పుడు కాకపోతే ఇంకెప్పుడిస్తారు. తొందరగా ఇచ్చేయండి. నాకు లోకల్‌ఫండ్‌లో పని వుంది వెళ్ళాలి'. మూడు పేపర్లు తీసి దిద్దడం మొదలు పెట్టాను. మొదటి పేపరు,

మధ్య పేపరు, చివరి పేపరును దిద్దిన తర్వాత సిఇ 'రివ్యూ' చేయమనడంలో ఒక లక్ష్యం వుంది. పేపరు సరిగ్గా దిద్దుతున్నారో లేదో చూడటానికి, అవసరమైన సూచనలు ఇవ్వడానికీ సిఇ దిద్దిన మొదటి పేపరు చూడాలి. ఇచ్చిన సూచనలు పాటిస్తున్నాడో లేదో చూడటానికి మధ్య పేపరు, చివరి వరకూ ఓపిక నిలిచిందా నిర్లక్ష్యంగా దిద్దుతున్నారేమో గమనించడానికీ చివరి పేపరు సిఇ గమనించాలి. అన్ని పేపర్లు ఒకేసారి ఇవ్వమంటున్నారు సిఇ. ఎందుకూ అంటే తనకి ఎల్.ఎఫ్‌లో పని వుందంటున్నారు. తనకు పని వుందని 'రివ్యూ' లక్ష్యాన్నే దెబ్బతీస్తున్నారు సిఇ. ఈ ఆలోచనలు నా పెన్నును కదలనివ్వడం లేదు. సిఇ ఒకటికి రెండుసార్లు అడుగుతున్నారు. A,C, B,C, D,A, B, D ఒప్పు.....తప్పు.....తప్పు....ఒప్పు పెన్నును వేగంగా కదిలిస్తున్నాను.

నా పక్కన వున్న వాళ్ళను గమనించాను. అక్కడొక వాక్యం ఇక్కడొక వాక్యం క్రింద గీత గీయడం, ప్రశ్న సంఖ్యను చూసి మార్కులు వేయడం...

'మీరు సమాధానాల్లోని కొన్ని వాక్యాల కింద గీతలు గీస్తున్నారు కదా! ఆ వాక్యాలు తప్పనా? రైటనా!' అడిగాన్నేను.

'అవి తప్పో....రైటో... నిదానంగా చదివితే తెలుస్తుంది. గీతలు గీయడం ఎందుకంటే మనం పేపరు చూశామనడానికి గుర్తు. ఆ వాక్యాలు తప్పు కావచ్చు. రైటు కావచ్చు. మీవి ఎన్ని పేపర్లు అయ్యాయి సార్!' అడిగాడు. నేనేం సమాధానం చెప్పలేదు. సిఇకి మూడు పేపర్లు ఇచ్చేశాను.

'సిఇ గారు మీరు ఎల్ఎఫ్‌కు బండి మీదనే వెళ్తున్నారా? నేనూ వస్తాను' అంటూ నా వక్కనున్న ఎఇ తన పేవరును మరొకరికి ఇస్తూ లేచారు.

సిఇ అందరు ఎఇలనుద్దేశించి 'మీరు తొందరగా పేపర్లు దిద్దండి. మీకిచ్చిన కట్ట అయిపోగానే నేను మరొకటి ఇస్తాను. మీరు ఎంత తొందరగా దిద్దితే అన్ని పేపర్లు దిద్దగలగుతారు. మరొకమాట. ఇప్పుడు మీరు నిదానంగా దిద్ది, ఆ తర్వాత వాళ్ళకన్ని పేపర్లిచ్చారు. నాకింత తక్కువ ఇచ్చారేమని గొడవ వడితే బాగుండదని మొదలే చెబుతున్నాను...' అన్నాడు.

'అంత స్ట్రిక్ట్‌గా దిద్దితే ఎట్లా!
పిల్లలమీద మనకు ప్రేమ వుండాలి'
హితబోధ చేస్తున్నాడా
పరిశీలకుడు.
పిల్లవాడి పేపరు చూశాను.
50 మార్కులకు 8 మార్కులు
వచ్చాయి. బిట్ పేపర్లో ముందో వెనకో
చూసి రాసినవి తప్పితే ఆన్సర్
పేపరంతా ఖాళీ....
'ఏమీ రాయలేదు. మార్కులెట్లా
వేయను?' ......

ఎఇల కలాల వేగాలు పెరిగాయి. ఎన్ని పేపర్లు దిద్దితే అన్ని రూపాయి ఇరవై పైసలు... మరొక మాటలో చెప్పాలంటే ఎంత మంది పిల్లలకు అన్యాయం చేస్తే అంత పారితోషికం.....

పేజీలు ఎక్కువగా రాసిన పిల్లల్ని తిట్టుకుంటూ ఎఇలు వేగంగా అతి వేగంగా పేపర్లు దిద్దుతున్నారు. పేపర్లు దిద్దడంలో వెనుకబడితే నేను అమసర్థుడిని అనిపించుకుంటానో ఏమో! ఆలోచన నా కలం వేగాన్ని పెంచుతోంది. పేపరు చదువుతుంటే ఏదో తప్పు చేస్తున్నానేమో అనిపిస్తోంది. అందరూ నన్నే చూసి నవ్వుతున్నారేమో అనిపిస్తోంది. నేను కూడా అన్నింటినీ మరచి పేపరు దిద్దుతున్నాను. నా ఆలోచనలకు.... ఆచరణకు ఘర్షణ.

*   *   *

'మీ సిఇ లేరు. ఎక్కడికి వెళ్ళారు?' ఒక పెద్ద మనిషి ప్రశ్న. తలెత్తి చూశాను. ఈ మనిషిని ఎక్కడో చూసినట్లనిపించింది. టర్కీటవల్ గళ్ళ చొక్కా గుర్తొచ్చింది. సత్యనారాయణరెడ్డి. సిఇతో సత్యనారాయణరెడ్డికి ఏం పని.

ఎల్.ఎఫ్‌కి వెళ్ళారని చెబ్తే బాగుంటుందో బాగుండదో అని ఆలోచిస్తున్నాను.

'కాఫీ తాగడానికి కిందకి వెళ్ళారు సార్. రాగానే మీరు వచ్చి వెళ్ళారని చెబ్తాను' నా పక్కనున్న అనుభవజ్ఞుడయిన ఎఇ అతి వినయం ప్రదర్శిస్తూ అన్నారు.

'పని అయిపోయిన తర్వాత కలిసి ఏం లాభం' హడావిడిగా నేలమీద కాలు ఆనించకుండా 'టీస్టాల్' వైపు పరుగులాంటి నడకతో సత్యనారాయణరెడ్డి వెళ్ళిపోయారు.

*   *   *

నేను దిద్దిన పేపర్లలో నుండి ఒకటి తీసుకొని చూస్తున్నాడొక పెద్దమనిషి. అతనిని చూశాను. తెల్లగా పొడవుగా హుందాగా వున్నాడు. చూడగానే గౌరవించాలని అనిపిస్తుంది.

'నమస్తేసార్! మీరెవ్వరో నేను గుర్తించలేదు' అడిగాను నేను.

అతనిని అతను పరిచయం చేసుకున్నారు. ఎఇలు పేపర్లు ఎలా దిద్దుతున్నారు. సిఇలు సరైన సూచనలు ఇస్తున్నారో లేదో గమనించడానికి వచ్చిన 'పరిశీలకులట' వారు. డిఇఓ వారిని 'పరిశీలకులుగా' నియమించారట. నేను దిద్దిన పేపర్లను పరిశీలిస్తున్నారు.

'సిఇగారు బయటికి వెళ్ళారు సార్. మాకు రెండు గంటలకి 50 పేపర్లు ఇస్తే ఎట్లా దిద్దగలం సార్!' అడిగాను నేను.

'కష్టమే.అది సరేగానీ సిఇ మీకు ఏమీ నెంబర్లు ఇవ్వలేదా!' అడిగారు పరిశీలకుడు.

నాకు అర్థం కాలేదు. వివరించారు వారు.

'డిసిఓగారు మీ సిఇకి కొన్ని నెంబర్లు ఇచ్చారట. వారికి మార్కులు ఎట్లా పడుతున్నాయో చూసి రమ్మని డిసిఓగారు నన్ను పంపారు. నీకిచ్చిన కట్టలో వాళ్ళంతా ఫెయిల్ అవుతున్నట్టున్నారు' జేబులో నుండి కాగితం తీసి వాటిమీద నెంబర్లను, నా కట్టలో వున్న పేపర్లలో వెతుకుతున్నారు.

నేను ఆ పరిశీలకుడిని చూశాను. కుబుసం విడిచిన పాము లాగా, నాజూకుగా వున్నా భయంకరంగా కనిపిస్తున్నాడు అతను. పేపర్లన్నీ చక చక చూస్తున్నాడు.

'నయమే! మీ కట్టలో నెంబర్లు ఎక్కువ లేవు. ఒక్క నెంబరే వుంది.' ఆ పేపరు తీసి ఇచ్చారు.' ఈ పిల్లవాడికి పాస్ మార్కులు వేయండి' అంటూ సిఇ కుర్చీలో కూర్చున్నాడా పరిశీలకుడు.

'అంత స్ట్రిక్ట్‌గా దిద్దితే ఎట్లా! పిల్లల మీద మనకు ప్రేమ వుండాలి' హితబోధ చేస్తున్నాడా పరిశీలకుడు.

పిల్లవాడి పేవరు చూశాను. 50 మార్కులకు 8 మార్కులు వచ్చాయి. బిట్ పేపర్లో ముందో వెనకో చూసి రాసినవి తప్పితే ఆన్సర్ పేపరంతా ఖాళీ....

'ఏమీ రాయలేదు. మార్కులెట్లా వేయను?' అడిగాను.

'అన్నీ రాస్తే మార్కులెయ్యమని అడగడం ఎందుకు? రాయలేదు. కాబట్టే వేయమని అడుగుతున్నాను'

'నాకు చేతకాదు...' ఖచ్చితంగా అనేశాను నేను.

'అట్లా అంటే ఎట్ల?' పరిశీలకుడు అంటున్నాడు. సిఇ వచ్చాడు. ఇద్దరూ దూరం వెళ్ళి ఈ విషయాలే చర్చించుకుంటున్నారు.

'ఈ పేపరు వేరే అతనికి ఇవ్వకపోయారా? ఈ చాదస్తుడికి ఎందుకు ఇచ్చావ్!'

'నాకు మాత్రం ఏం తెలుసు ఇంత చాదస్తుడని'

'ఈ పేపరు తీసి వేరే ఎవరికైనా ఇచ్చి సరి చేయించు. ఈ నెంబరు 'పాస్ గ్యారంటీ' స్కూల్లో చదివే మండలాధ్యక్షుడి కొడుకుదట. వాళ్ళు కోరుకున్న చీఫ్ సూపరింటెండెంట్ పడలేదట. అందుకని పరీక్షలు బాగా స్ట్రిక్ట్‌గా అయ్యాయట. ఎట్లయినా ఈ అబ్బాయిని పాస్ చేయించమని ఆ స్కూల్ కరస్పాండెంట్ నిన్న హోటల్‌లో సిఓ గారిని ఎంతో ప్రాధేయపడ్తూ అడిగారంట. సరే అన్నారట. ఎట్లయినా పాస్ చేయించమని సిఓ గారు నాకు పదే పదే చెప్పారు. కరస్పాండెంట్ పైసలకు వెనకాడే మనిషి కాడట. గతంలో ఎన్నో సార్లు అన్నదానికంటే ఎక్కువనే ఇచ్చి వెళ్ళేడట...'

సత్యన్నారాయణరెడ్డి వచ్చాడు. విషయం తెలుసుకుని చాలా చికాకు పడ్డాడు.

'నీ కష్టం ఏమీ వృధాగా పోనియ్యం లెండి! ఎట్లయినా పాస్ అయ్యేటట్లు చూడండి..' కోపాన్ని దిగమింగుకుంటూ చనువుగా, గౌరవంగా మాట్లాడాలని ప్రయత్నిస్తూ సత్యన్నారాయణరెడ్డి నాతో అన్నారు.

'8 మార్కులు రావడమే కష్టంగా వుంటే 17 మార్కులు ఎట్లా వస్తాయి సార్!' అడిగాన్నేను.

'17 కాదయ్యా 35 మార్కులు రావాలి. రెండవ పేపర్లో సున్నా వచ్చినా ఈ సబ్జెక్టులో ఇతను పాస్ కావాలంటే ఈ పేపర్లో 35 రావలసిందే!'

'తెల్ల కాగితం చేతికిచ్చి 35 మార్కులు రావాలంటే ఎట్లా సార్!' అడిగాను నేను. ఏదో ఆలోచన తట్టినట్లుంది. సత్యన్నారాయణరెడ్డి వెళ్ళిపోయాడు. పోతూ పోతూ ఆ అబ్బాయి పేపరు తీసుకొని వెళ్ళాడు. నేను మళ్ళీ పేపర్ల ప్రపంచంలోకి.... ఇచ్చిన పేపర్లు అయ్యాయి. మళ్ళీ పేపర్ల కట్టలు తెస్తానని సిఇ వెళ్ళారు. హాల్లో ఫ్యాన్ గిరగిరా తిరుగుతోంది. కొందరు బెంచీలు దగ్గరికి జరుపుకొని పడుకున్నారు. మరింత శక్తిని కూడగట్టుకొని, మరిన్ని పేపర్లు మరింత వేగంగా దిద్దాలని. మరికొందరు రకరకాల విషయాలపై మాట్లాడుకుంటున్నారు. బిడ్డ పెళ్ళి గురించో, కొడుకు చదువు గురించో, కడ్తున్న ఇంటి గురించో, పొలాల గురించో, అప్పుల గురించో నడుపుతున్న చిట్టీల గురించో,

రాత్రి టీవీలో చూసిన సీరియల్ గురించో, హోటల్లో తిన్న తిండి గురించో... ఎన్నో విషయాలను గురించి మాట్లాడుకుంటున్నారు. ఒక్క స్పాట్‌లో జరుగుతున్న అన్యాయాలను గురించి తప్ప..

ఆలోచిస్తున్నాను నేను. వీళ్ళెవ్వరికీ నెంబర్లు పోవడం లేదా? పైరవీ కారులు కోరినన్ని మార్కులు వేయడం బాధ్యతగా భావిస్తున్నారా? వీళ్ళెవ్వరికీ అభ్యంతరాలు లేవా? ఎందుకు వాటి గురించి చర్చించుకోవడం లేదు. అంతా రాజీపడ్డ వాళ్ళేనా? ఘర్షణపడుతున్న వాళ్ళెవరూ లేరా? వెతికాను నేను.... కలుపు చేలో వరిమొక్కల కోసం.... నిజాయితీగా పనిచేస్తారని నాకనిపించిన టీచర్‌ను ఈ విషయం అడిగాను.

'ఇట్లాంటివి ప్రతి సంవత్సరం జరుగుతూనే వుంటాయి. నా దగ్గరికి వచ్చిన పిల్లలకి మార్కులు అదనంగా వేయమని నన్నడగరు. నేను వెయ్యనని తెలుసు. వాళ్ళు అడిగినన్ని మార్కులు వేసేవాళ్ళ దగ్గరికే వాళ్ళ పేపర్లు పోతాయి. మనలాంటి వాళ్ళ దగ్గరికి రాకుండా జాగ్రత్త పడతారు.'

జరిగిన విషయాలన్నీ చెప్పాను.

' ఈ సంవత్సరం మీ విషయం తెలియక మీకు పేపరు ఇచ్చి వుంటారు. వచ్చే సంవత్సరం మీకు ఇట్లాంటి పేపరు రాకుండా జాగ్రత్తపడతారు. లేదా అసలు మీకు డ్యూటీనే పడకుండా జాగ్రత్తపడతారు. పేపర్లు తప్పుగా దిద్దేవాళ్ళను 'బ్లాక్‌లిస్టు'లో పెట్టాలని ప్రభుత్వం అంటుంటే, నిజాయితీగా దిద్దేవాళ్ళను బ్లాక్‌లిస్టులో పెడుతున్నారు మన ఆఫీసు వాళ్ళు. ఏం చేస్తాం'-

వెళ్ళిపోయారు.

సిఇ పేపర్లు తీసుకొని వచ్చారు. పంపకాలు అయ్యాయి. ఎఇల పెన్నులు పేపర్ల మీద గీతలు గీస్తూనే వున్నాయి. సమాధానాలను బట్టికాక ప్రశ్న నెంబర్లను బట్టి మార్కుల్ని పెన్నులు కక్కుతూనే వున్నాయి.

నిజాయితీగా, పట్టుదలగా చదివి పరీక్ష రాసిన విద్యార్థులకు కూడా ఐదు మార్కులుంటే మూడున్నర, రెండు మార్కులుంటే ఒకటిన్నర, చేతివ్రాలు బాగున్న వాళ్ళ తలరాత బాగున్నట్టే పేపరు నిండా గీస్తున్న ఎర్రెర్రని గీతలు... లేత హృదయాల మీద కత్తితో గీస్తున్న గీట్లలాగా అనర్హులను అందలాలకెక్కిస్తున్నారు. అర్హులను అగాధాలలోని విసిరి వేస్తున్నారు.

* * *

సత్యన్నారాయణరెడ్డి మళ్ళీ వచ్చాడు. ఇంతకు ముందు తీసుకొని పోయిన పేపరును మళ్ళీ తెచ్చి నాకు ఇచ్చారు.

'సార్! ఈ పేపర్ వున్న కట్ట మొత్తం మీరే దిద్దారు కాబట్టి ఈ పేపర్ కూడా మీతోటే దిద్దిస్తున్నాం. వేరే వాళ్ళతోటి అయితే ఆయన దిద్దినది మేమేందుకు సరిచెయ్యాలని అంటే టీచర్లను ఒప్పించేది కష్టం. ఈ ఒక్క పేపరు దిద్దండి ఇక నుంచి ఇట్లాంటి పేపర్లు మీ దగ్గరకు రాకుండా చూస్తాం. వస్తే మీకు కష్టమే! మాకు కష్టమే!' అంటూ ఆ పేపరు మళ్ళీ ఇచ్చారు సత్యన్నారాయణరెడ్డి. మళ్ళీ చూసేదేముంటుందా? అని అనుకుంటూ చూశా. ఇంతకు ముందు ఖాళీగా ఉన్న పేపరు అంతా సమాధానాల్తో నిండి వుంది. బిట్టు పేపరు కూడా... కళ్ళు నులుముకొని మళ్ళీ చూశా.

కుబుసం విడిచిన పాములాంటి పరిశీలకుడు. టర్కీ టవల్ గళ్ళ చొక్కా సత్యన్నారాయణరెడ్డి చూపులు మందంగా, శరీరం భారంగా కొండచిలువలాంటి సిఓ, రాబందుల రెక్కల చప్పుడు చేస్తూ డిసిఓ అందరూ పల్లకి మోసే బోయలు. పల్లకిలో పదవుల భుజకీర్తులు తగిలించుకున్న రాజకీయ గుండాలు. ఏమీ చెయ్యలేని అసహాయుడిని. సైకిల్ చక్రంలో ఒక పుల్లని. చైన్‌లో ఒక లింక్‌ను. చక్రం తిరిగే వైపు కాక... చైన్ తిరిగే వైపుకాక మరొక వైపు తిరగగలనా...?

పేపరును సరిచేయడం నాకు ఇష్టం లేదు. కానీ తప్పడం లేదు. ఓడిపోతున్నాను.

పేపరు నిండా సరైన సమాధానాలు రాసింది ఎవరైతేనేం. మార్కులు మాత్రం మండలాధ్యక్షుడి కొడుకికి.

50కి 45 మార్కులు. కాకికి నెమలి ఈకలు కడుతున్నాను.

నా వేలితో నా కన్నే పొడుచుకుంటున్నట్టనిపిస్తోంది. నేను పేపర్లు దిద్దిన మొదటిరోజు అది. చివరి రోజు కూడా అదే అయ్యింది

* * *

24వ తేదీన దినపత్రికల నిండా పదవ తరగతి పరీక్షా ఫలితాలు....

పేపర్లు అందుకోవడానికి చిట్టి చిట్టి పాదాలు పరిగెత్తాయి వేగంగా... పేపర్లు చేతికందగానే లేత హృదయాల స్పందన వేగం...ధమనుల్లో ప్రవహించే రక్త ప్రవాహం మరింత వేగం. పేపర్లలోని నెంబర్ల వెంట పరిగెత్తే చిన్నారి చూపులు మరీ మరీ వేగం.

అనుకున్నట్టుగా ర్యాంక్ రానందుకు కొందరిలో ....

అనుకున్నట్టుగా క్లాస్ రానందకు మరి కొందరిలో....

అనుకున్నట్టుగా పాస్ కానందుకు ఎంతో మందిలో....

కళ్ళు కన్నీళ్ళను కారుస్తున్నాయి! తల్లిని కోల్పోయిన పిల్ల మేక బెదురుచూపులు ఎన్ని వేల కళ్ళల్లోనో....

ఎన్నివేల చిట్టి చిట్టి పాదాల కింద నేల కరిగిపోతున్నదో...

కన్నీటి కళ్ళకు పేపర్లో ఏముందో అస్పష్టత.... భవిష్యత్ అస్పష్టత..

పిల్లలు ఎందుకు పరీక్ష తప్పారో ఊహకందని తల్లిదండ్రులు పిల్లల్ని తిట్టినా, కొట్టినా, గొంతు పెగలని పిల్లల ఘనీభవించిన కన్నీళ్ళు ప్రశ్నిస్తున్నది ఒక్కటే!

'సోక్రటీస్‌కు విషాన్ని ఇస్తున్నది ఎవ్వరని'

* * *

మార్కులు సరిగ్గా రాలేదని భావిస్తే మీరు రీ కౌంటింగ్‌కు దరఖాస్తు చేసుకోండి.... పిలుస్తోంది బోర్డ్ ఆఫ్ సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ కార్యాలయం. 'దాహంగా వుంటే రండి... నీరు తాగండి.... దాహం తీర్చుకోండి...' అని పిలుస్తున్న ఎండమావి పిలుపు అది.

'పేపరు సరిగ్గా దిద్దనట్లయితే వారి మీద క్రమశిక్షణా చర్యలు తీసుకుంటాం...'

నిర్భయంగా ధైర్యంగా నమ్మకంతో ముందుకు రండి'

కార్యాలయం పిలుస్తోంది.

మనిషిలాగా నవ్వుతూ దగ్గరికి పోగానే తినేసే 'హైనా' లాంటి జంతువులున్న అరణ్యం ఆ కార్యాలయం.

'ఆవును - దూడను రెండింటినీ తినేద్దామని పులి లాగ ఎదురుచూస్తున్న కార్యాలయం అది.

తప్పిపోయిన పిల్లల ఆశల జాడలను వెదుక్కుంటూ వేలాది మంది తల్లిదండ్రులు ఆ కార్యాలయం చుట్టూ...తిండినీ, నిద్రనీ మానుకొని తండ్రి కోసం తండ్రి తెచ్చే కబురు కోసం వీధి గుమ్మాలకు వ్రేలాడుతున్న వేలాది పిల్లల శబరి కళ్ళు...

* * *

ఇదీ జూన్ నెల కథ. ఈ సంవత్సరం జూన్‌లోనే కాదు గతంలో జరిగింది. ఇప్పుడు జరిగింది ఇక ముందూ జరుగుతుంది. పేపర్లు దిద్దే దగ్గర 'టిక్కు సుల్తానుల' రాజ్యం వున్నంత కాలం ఇలా జరుగుతూనే వుంటుంది.... జరుగుతూనే వుంటుంది.... జరుగుతూనే వుంటుంది. •

స్మోకింగ్ రికార్డ్!

గిన్నిస్ బుక్‌లో చోటు సంపాయించుకోవాలని తహతహ పడని వారుండరు, అయితే, ఎవరి రికార్డ్ అయినా ఆరోగ్యకరమైన పంథాలో వుండాలని గిన్నిస్ బుక్ నిర్వాహకులు నిరూపించారు. వాకీ రోమాని యన్ అనేతను కిందటేడాది ఏకంగా **750** సిగరెట్లు ఒకేసారి కాల్చి వరల్డ్ రికార్డ్ సృష్టించాడు. అయితే ఇటువంటి అనారోగ్యకరమైన, ప్రమాదకారకమైన రికార్డ్‌ను ప్రోత్సహించడానికి గిన్నిస్ వరల్డ్ రికార్ట్స్ వారు అతని పేరు నమోదు చేసుకోవడానికి తిరస్కరించారు. అలాని రొమాని నిరుత్సాహపడకుండా ఈ ఏడాది ఆరు నిమిషాల వ్యవధిలో **800** సిగరెట్స్ ఒకేసారి కాల్చేసి తన రికార్డ్‌ను తానే అధిగమించాడు. అతను ఎంత తాపత్రయపడినా గిన్నిస్ బుక్‌లో మాత్రం తన పేరును నమోదు చేయించుకోలేక పోయాడు!

-వినూత్న